

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

LOs yttrande över Remiss angående utökad skattelättnad för arbetsresor och justerade avdrag för tjänsteresor och hemresor

Sammanfattning av LOs synpunkter

- Dagens modell för reseavdrag gynnar höginkomsttagare, missgynnar kollektivtrafik och är behäftat med ett stort skattefel. LO menar att det föreligger starka argument för att göra om systemet.
- LO välkomnar att regeringen föreslår att skattelättnaden vid arbetsresor inte bara ska reformeras utan även förstärkas genom en större skattelättnad per mil och höjd övre avståndsgräns. Det är vår bedömning att detta är en nödvändighet för att det nya systemet ska uppfattas som legitimt.
- Även förslaget i nuvarande promemoria kommer dock innebära en lägre ekonomisk standard för vissa enskilda löntagare med normala inkomster och utan rimliga alternativ till bilpendling. Det handlar om vissa löntagare i storstadsområdena som inte kan ta sig till arbetet med kollektivtrafik. Detta gäller exempelvis de som bygger ny kollektivtrafik eller nya bostadsområden dit kollektivtrafik ännu inte finns. Det handlar också om grupper som arbetar på tider när kollektivtrafiken inte går.
- Det är LOs syn att dagens skatteuttag är otillräckligt för att finansiera behoven i bland annat välfärden. LO anser därför att skattesänkningar i den storleksordning som föreslås i föreliggande promemoria som regel bör kompenseras av skattehöjningar på andra områden.
- Givet synpunkterna ovan anser LO att förändringen till ett avståndsbaserat system bör genomföras i ett bredare sammanhang, gärna inom ramen för en skattereform.
- LO tillstyrker promemorians förslag avseende förbättringar av avdragen för tjänsteresor och hemresor med egen bil eller förmånsbil

Stora problem med dagens reseavdrag

Som LO framfört i våra remissvar på SOU 2019:36 och Fi2021/03460 anser vi att dagens modell för reseavdrag är problematisk på flera sätt. Systemet

gynnar på ett orimligt sätt höginkomsttagare då reseavdraget minskar den inkomst som ska beskattas. Detta är en utformning som är gynnsam för de grupper som betalar högre marginals katt. Samtidigt är kostnaden för resan lika stor oavsett marginals kattesats. Hade reseavdraget varit utformat som en skattereduktion så hade detta problem inte uppkommit.

Vidare missgynnar dagens reseavdrag den som cyklar och åker kollektivtrafik då avdraget sker utifrån faktiska kostnader i stället för ett schablonavdrag. Den som tar bil får därmed generellt ett större avdrag än den som väljer att resa billigare och mer klimatsmart.

Dagens reseavdrag är även behäftat med ett mycket stort skattefel. Idag uppgår skatteavdragets kostnad till cirka 5,5 miljarder kronor. Men enligt Skatteverket så är skattefelet 1,75 miljarder. Om Skatteverkets beräkningar är korrekta så är alltså mer än 30 procent av utgifterna felaktiga.

LO menar att det föreligger starka argument för att göra om systemet.

Höjd övre avståndsgräns och kilometersats viktigt för legitimiteten

Reseavdragskommittén presenterade år 2019 en utredning (SOU 2019:36) om en avståndsbase rad och färdmedelsneutral skattereduktion för längre arbetsresor. Även om LO delade ambitionerna bakom utredningen konstaterade LO i vårt remissvar bland annat att nya gränsdragningsproblem skulle uppstå med utredningens förslag samt att vissa grupper boende i exempelvis glesbygd med begränsad tillgång till kollektivtrafik skulle missgynnas av förslaget.

I promemorian ”Skattelättnad för arbetsresor – ett enklare och färdmedelsneutralt regelverk” (Fi2021/03460) lade regeringen fram ett förslag om ett avståndsbase rat och färdmedelsneutralt system som i många avseenden var mer träffsäkert än det förslag som den tidigare utredningen presenterade. Som LO påpekade i vårt remissvar skulle dock promemorians förslag fortfarande innebära en lägre ekonomisk standard för många enskilda löntagare med normala inkomster och utan rimliga alternativ till bilpendling.

I föreliggande promemoria ”Utökad skattelättnad för arbetsresor och justerade avdrag för tjänsteresor och hemresor” (Fi2022/01470) föreslås en höjd övre avståndsgräns för arbetsresor samt en höjd kilometersats. För enskilda löntagare med normala inkomster boende utanför storstadsområdena som bilpendlar innebär dessa förändringar att man kommer få en större skattelättnad jämfört med nuvarande regler.

LO välkomnar att regeringen föreslår att skattelättnaden vid arbetsresor inte bara ska reformeras utan även förstärkas genom höjda nivåer som ger en större skattelättnad per mil, och genom en höjd övre avståndsgräns. Att enskilda löntagare med normala inkomster utan rimliga alternativ till bilpendling inte missgynnas av övergången till ett nytt system är nödvändigt för att det ska uppfattas som legitimt. Givet den senaste tidens snabbt stigande priser på drivmedel anser LO också att det är rimligt med förstärkningar som innebär att många löntagare får en större skattelättnad än i nuvarande system.

Vissa enskilda löntagare med normala inkomster och utan rimliga alternativ till bilpendling kommer fortfarande drabbas negativt

Det finns dock, även med de förändringar som görs i föreliggande promemoria, enskilda löntagare med normala inkomster och utan rimliga alternativ till bilpendling som kommer påverkas negativt. Även inom storstadsområdena finns löntagare som inte kan ta sig till arbetet med kollektivtrafik. Det handlar exempelvis om de som bygger ny kollektivtrafik eller nya bostadsområden dit kollektivtrafik ännu inte finns. Det handlar också om grupper som arbetar på tider när kollektivtrafiken inte går.

Enligt de siffror som redovisas i konsekvensanalyserna i Fi2021/03460 respektive Fi2022/01470 kommer förslaget i promemorian, för löntagare boende och arbetande i storstadskommun med 32% marginalsatt (som arbetspendlar 210 dagar per år) och som gör avdrag för bilresor enligt nuvarande regler, i många fall innebära en minskad skattelättnad. För arbetsresor med ett avstånd på 30 km enkel väg till arbetet handlar det om i storleksordningen närmare 4 000 kronor om året. Vid ett avstånd på 40 km handlar det om en minskad skattelättnad på drygt 3 000 kronor.

Övergången till ett avståndsbaserat system måste göras i ett bredare sammanhang

Då det avståndsbaserade och färdmedelsneutrala system som regeringen föreslår, även med den höjda övre avståndsgränsen samt den höjda kilometersatsen i föreliggande promemoria, är behäftat med relativt stora negativa ekonomiska konsekvenser för vissa enskilda löntagare med normala inkomster står LO kvar vid synen att övergången till ett nytt system måste göras i ett bredare sammanhang. Gärna inom ramen för en större skattereform med fokus på att skattesystemet ska bli mer jämlikhetsskapande.

Det bör i detta sammanhang också påpekas att utökningen av skattereduktionen för arbetsresor beräknas innebära en offentligfinansiell effekt på -4,25 miljarder kronor årligen. Skattesystemets mest centrala funktion är säkra finansieringen av den gemensamma välfärdens och andra offentliga åtaganden. Totalt har skattekvoten minskat med cirka 7

procentenheter sedan 1990. Det är LOs syn att dagens skatteuttag är otillräckligt för att finansiera behoven i bland annat välfärden. LO anser därför att skattesänkningar i den storleksordning som föreslås i föreliggande promemoria som regel bör kompenseras av skattehöjningar på andra områden. Detta är en ytterligare orsak till att övergången till ett avståndsbaserat system måste göras i ett bredare sammanhang.

Som framförts tidigare i våra remissvar på SOU 2019:36 och Fi2021/03460 föreslår LO att man som en temporär lösning ersätter dagens avdrag med en skattereduktion. LO föreslår vidare att Skatteverket får i uppdrag att särskilt kontrollera reseavdraget för personer bosatta i storstadsregioner då kollektivtrafiken där generellt är välutbyggd och behovet av bilpendling för många grupper är begränsat.

Rimligt att förbättra avdragen för tjänsteresor och hemresor med egen bil eller förmånsbil

LO tillstyrker de justeringar som föreslås i promemorian avseende avdraget för kostnader för resor med egen bil i tjänsten och i näringsverksamhet, avdraget för drivmedel vid resor med förmånsbil, samt avdraget för kostnader för hemresor med egen bil. Som tydliggörs i de beräkningar som redovisas i promemorian är nuvarande belopp på för låg nivå för att täcka den genomsnittliga kostnad de avser täcka.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Anna Almqvist
Handläggare